

ЛОГІСТИКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Дослідження присвячено ролі логістики як одного з ключових елементів функціонування економічних систем в умовах глобалізації. Розглянуто вплив глобалізаційних процесів на розвиток логістичних ланцюгів, міжнародні перевезення, а також управління потоками ресурсів та інформації. Особлива увага зосереджена на трансформації логістичних стратегій підприємств під тиском зростаючої міжнародної конкуренції, поширення цифрових технологій, інтеграції ринків та розширення глобальних мереж постачання.

Ключові слова: логістика, глобалізація, ланцюги постачання, міжнародна торгівля, транспортні системи, управління потоками, логістична інфраструктура, цифровізація логістики, міжнародні перевезення, конкурентоспроможність.

Abstract

The study is devoted to the role of logistics as one of the key elements in the functioning of economic systems under globalization. It examines the impact of globalization processes on the development of logistics chains, international transportation, as well as the management of resource and information flows. Particular attention is focused on the transformation of corporate logistics strategies under the pressure of increasing international competition, the spread of digital technologies, market integration, and the expansion of global supply networks.

Keywords: logistics, globalization, supply chains, international trade, transport systems, flow management, logistics infrastructure, logistics digitalization, international transportation, competitiveness.

Вступ

У сучасну епоху глобалізації логістика набуває ключового значення як одна з основних складових успішного функціонування національних і світових економічних систем. Швидкий розвиток міжнародної торгівлі, посилення інтеграції ринків, зростання обсягів транснаціональних перевезень та активне впровадження цифрових технологій створюють потребу в удосконаленні підходів до логістики та управління потоками ресурсів і інформації. Рационально організовані логістичні процеси сприяють оптимізації витрат, підвищенню конкурентоспроможності бізнесу та забезпечують умови для сталого розвитку підприємств в умовах постійного розширення міжнародної конкуренції. Проте глобалізаційні зміни ставлять перед логістикою нові виклики, пов'язані зі зростанням складності ланцюгів постачання, залежністю від зовнішніх економічних і політичних чинників, а також підвищеними ризиками дестабілізації міжнародних перевезень. У цьому контексті надзвичайно важливим є вивчення ролі логістики в умовах глобалізації.

Основна частина

Сучасний розвиток бізнес-середовища характеризується тенденцією до глобалізації економіки, яка є наслідком міжнародної експансії. Цей процес виявляється у формуванні глобального економічного простору, створенні інтегрованих товарних, фінансових та інших ринків. У контексті економіки глобалізація відіграє ключову роль у консолідації єдиного світового ринку шляхом поступового усунення митних і державних бар'єрів між країнами. Господарські системи держав, що зазнають впливу глобалізаційних процесів, усе частіше опиняються у стані конкуренції як у сфері виробництва та реалізації продукції (включно з наданням послуг), так і в рамках міжнародної торгівлі. Досягнення конкурентних переваг можливе, зокрема, завдяки удосконаленню і модернізації функціональних елементів та інструментів логістики. Проблематика, пов'язана з визначенням сутності міжнародної логістики та її основних характеристик, стала предметом дослідження багатьох визначних учених-економістів. Серед них варто відзначити праці таких дослідників, як А. Бакута, Д. Вордлоу, Л. Габдуллін, Д. Джонсон, К. Михайличенко, К. Шатрова, У. Ютнер, О. Яцюта та інших.

Проте необхідно зауважити, що й досі не досягнуто однакості наукових поглядів щодо змісту понять «міжнародна логістика» та «глобальна логістика», а також стосовно їхньої адаптації та використання у практичній діяльності. [1].

З огляду на те, що вихід підприємств на сучасні міжнародні ринки ставить їх в умови глобальної конкуренції, де ринкові умови тісно взаємопов'язані і утворюють єдиний світовий ринок, а також враховуючи роль логістики, яка охоплює міжнародну логістичну діяльність підприємств та організацій, доцільно використовувати поняття «глобальна логістика». До того ж світовий логістичний ринок, через незначні міжнаціональні відмінності (крім географічних аспектів і рівня розвитку національних логістичних систем), має більшою мірою глобальний характер. Значна частина ланцюгів постачання багатонаціональних корпорацій також є глобальними. При цьому міжнародна логістика виступає рушійною силою глобалізації, а глобальна логістика спрямована на створення інституційної основи для впорядкування процесів глобального виробництва, розподілу і споживання, зокрема й відповідно до принципів сталого розвитку світової економіки.

У такому контексті слід зазначити, що концептуальна база глобальної логістики містить теоретико-методологічні та інституційні механізми, які забезпечують управління матеріальними і інформаційними потоками на глобальному рівні. Зважаючи на це, основною метою глобальної логістики є гармонізація глобальних ланцюгів постачання у сферах виробництва, торгівлі, військової та гуманітарної діяльності, зменшення негативних ефектів глобалізації, зокрема в частині раціонального використання природних ресурсів, попередження екологічних ризиків, а також розроблення інструментів для забезпечення стійкого розвитку світової економіки за рахунок регулювання споживання таких ресурсів [2].

Висновки

Глобалізація економіки значно змінює умови функціонування сучасного бізнес-середовища, формуючи єдиний світовий ринок та посилюючи конкуренцію як між національними економічними системами, так і між підприємствами. У цих обставинах логістика відіграє роль одного з ключових інструментів отримання конкурентних переваг, забезпечуючи ефективне управління матеріальними та інформаційними потоками в глобальних ланцюгах постачання. Уніфікація споживчих потреб і активний розвиток міжнародної торгівлі призводять до зростання значення логістики як важливої складової сучасної економіки. Дослідження наукових підходів до визначення понять «міжнародна логістика» та «глобальна логістика» свідчить про відсутність єдиної думки щодо їх змісту та практичного застосування. Глобальна логістика не лише супроводжує процеси глобалізації, а й слугує їхнім важливим каталізатором, встановлюючи інституційні та методологічні основи для впорядкування процесів виробництва, розподілу і споживання на світовому рівні. Таким чином, глобальна логістика виступає однією з ключових передумов сталого розвитку світової економіки, адже спрямована на оптимізацію глобальних ланцюгів постачання, мінімізацію негативних наслідків глобалізації та раціональне використання природних ресурсів. Її подальший розвиток і вдосконалення мають стратегічне значення для підвищення ефективності міжнародної економічної взаємодії та забезпечення тривалої конкурентоспроможності учасників глобального ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ЯРЕМЕНКО О. Ф. Економічні науки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 3 Том 1. 241 с.
2. ЯРЕМЕНКО О. Ф. Економічні науки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 3 Том 1. 242 с.
3. Ковалишин С. В. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 37/2023. 101 с.
4. Николаева Л.Л. *Вісник економіки транспорту і промисловості* № 35, 2011. 275 с.

Аврамчук Тетяна Сергіївна – студентка групи 1Л-246, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: annatany2006@gmail.com

Науковий керівник: **Безсмертна Оксана Владиславівна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua

Avramchuk Tetiana Serhiivna – Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: annatany2006@gmail.com

Supervisor: **Oksana V. Bezsmertna** - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua